

צ'רלי ביטון: הכנתר האדום

אריה דיין

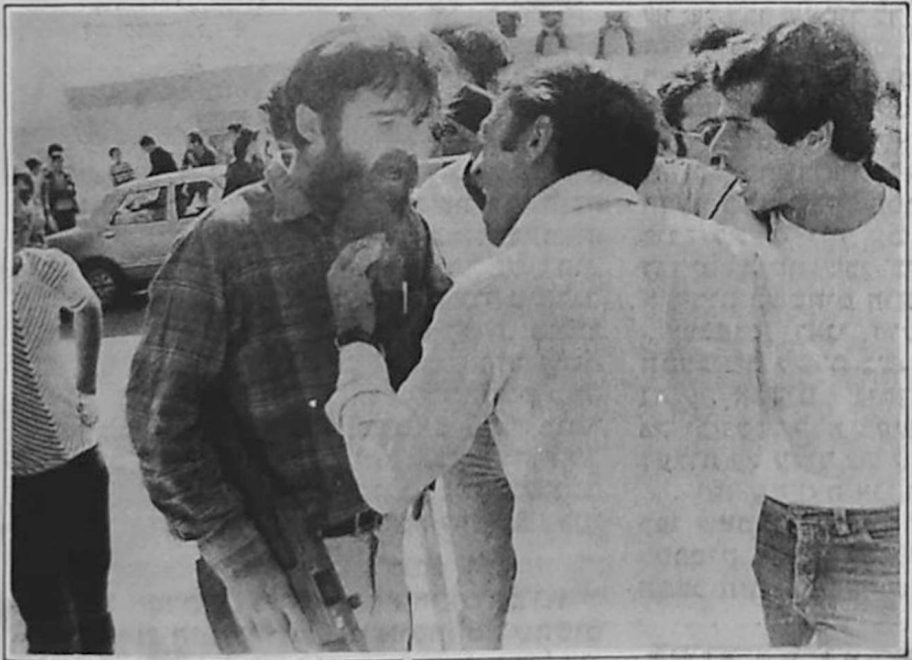
גדולה, מיספרית. אבל לסיסמה הפשוטה הזאת נודעת חשיבות רבה מאד. מעבר למיספר האנשים שמוכנים. בשלב זה, להתקבץ סביבה. היא מתמצתת במילים ספורות את הבעיה, בה"א הידיעה, של החברה הישראלית: "כל אחד רואה היום שמזרימים מיליארדים של שקלים להקמת ההתנחלויות. לסלילת כבישים שחוצים את השומרון. אני מקווה שהאנשים מתחילים גם להבין שהכסף הזה בא מתקציבים שאפשר היה ליעד אותם לשכונות. אם נצליח לגבש את העם סביב סיסמה זאת, זה יהיה דבר אדיר".

חשבון ארוך טווח

ל א תמיד התייצבו כל חברי הפנתרים מאחרי החלטות בארבע. מאז אותה ועידה ועד הפילוג שחל בתנועה, ערב הבחירות לכנסת ב'1977, התרוצצו בה שתי מגמות: "אגף אחד, שהתבסס על הקווים המנחה הזה של הכרה בפלסטינים ודגל בשיתוף פעולה עם אירגוני שמאל כמו מוקד ורק"ח - ואגף אחר שהיה בעד עירפול העיניין". צ'ארלי ביטון אומר שאת האגף השני, זה של יריביו, זה שדגל בערפול, ניתן להשוות ל"שלום עכשיו" אשר טישטשה ועירפלה את עמדתה בקשר לנושא הפלסטיני.

"כאשר בסוף שנת 1976 קיבלה ועידת המיפלגה הקומוניסטית הישראלית החלטה הקוראת להקמת חזית רחבה לקראת הבחירות לכנסת, החליטה מזכירות התנועה להצטרף לחזית הזאת על בסיס שש נקודות מוסכמות. הקבוצה שדגלה בעירפול לא קיבלה את החלטת התנועה - ופרשה ממנה". הוא מתכוון בכך, בעיקר, לסעדיה מרציאנו, שמצא את דרכו לשל"י. צ'ארלי ביטון אומר שהצטרפות הפנתרים לחזית איפשרה גם את הצטרפותם של גופים אחרים אליה - ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות, למשל.

פרשנים פוליטיים, משמאל ומימין, שניסו להסביר את מניעיה של רק"ח בהסכימה להעניק מקום בכנסת לנציג הפנתרים, טענו שחשבונה של המיפלגה הקומוניסטית הוא ארוך טווח: גם אם ידעו ראשיה שב'1977 אין צ'ארלי ביטון מהווה נכס אלקטוראלי, חשובה הייתה עבורם עצם השותפות עם גורם יהודי בעל פוטנציאל של חדירה לשכונות. ראשי רק"ח קיוו, על פי אותם פרשנים, כי הפירות האלקטוראליים יתחילו להיות מוחשיים כבר בבחירות של 1981. אך תוצאות הבחירות להסתדרות, שנערכו באפריל שנה זו, לא היו שונות, בצורה משמעותית, של הבחירות הקודמות. גם אוהדיו המושבעים ביותר של צ'ארלי ביטון לא יוכלו לטעון שהוא הפך לגורף קולות עבור חד"ש.

צ'רלי ביטון בוויכוח עם איש גוש-אמונים בהפגנה שערכו הפנתרים

איך רואה ביטון עצמו את תוצאות הבחירות לוועידת ההסתדרות? "בסך הכל החזית זכתה באחוז מצביעים גבוה יותר מזה שקיבלה בבחירות הקודמות. ניתוח של התוצאות מראה שהייתה ירידה קלה בקרב האוכלוסייה הערבית ועלייה מקבילה בקרב האוכלוסייה היהודית. החזית קיבלה הפעם קולות בקיריית גת, בשדרות, באור יהודה, מקומות שבהם מעולם לא היו מצביעים עבור רק"ח. נכון שבמוסר ארה" לא הצלחנו - היו גורמים פוליטיים שהצליחו ליצור לנו תדמית של קבוצה הנאבקת בעד אינטרסים זרים לשכונה. אבל יחד עם זאת אסור לשכוח שגם במוסר ארה" חלה התפתחות חשובה: שכונה שתמיד נתנה 80% מקולותיה לליכוד - העניקה לו הפעם 20% בלבד. אני לא אגיד שזה בזכותי, אבל זו עובדה מעניינת.

במרחב

ע ל גג בית ישן ורעוע בשכונת מוסררה בירושלים, בית השוכן ממש על קו הגבול שהפריד, עד מילחמת 'ששת הימים', בין שני חלקי העיר. מתנוססים שני דגלים: דגל אדום ודגל שחור. בחדר קטן בעליית הגג נימצא מישור, ממנו מנהל ח"כ צ'ארלי ביטון את עיניני תנועתו, תנועת הפנתרים השחורים. לפני עשר שנים בדיוק, על גגו של בית אחר באותה שכונה, ישבה קבוצת צעירים והחליטה להקים את התנועה שעתידה הייתה לזעזע את ארשיות המישור והחברה בישראל. ב'18 במאי 1971, יצאו צעירי שכונות העוני של ירושלים להפגנתם הגדולה הראשונה. הם ניתקלו באלימות המישטרה, וההפגנה הסתיימה בפצועים ועצורים רבים. אז, ב'1971, לא הונפו בהפגנה שום דגלים אדומים. רק דגלים שחורים היו בידי המפגינים.

כשיכת מועצת הפנתרים השחורים שהתכנסה לאחרונה בירושלים כדי לאשר את המשך השתתפות התנועה בחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון, היה אחד המברכים ראש עיריית נצרת, ח"כ תאופיק זיאד. כדיברי ברכתו עמד זיאד על "ברית האחים שבין תושבי השכונות בני עדות המזרח, לבין האוכלוסייה הערבית בישראל, בין הפנתרים השחורים לבין המיפלגה הקומוניסטית הישראלית". צירי המועצה, כמאה כמיספר, צעירים ומבוגרים, תושבי שכונות ועירות פיתוח מרחבי הארץ, קיבלו את דבריו של ראש עיריית נצרת כתשואות רמות וממושכות.

שתי התופעות הללו, הדגל האדום המתנוסס במוסררה ומחיאות כפיים לדבריו של חבר כנסת - שהוא גם ערבי וגם קומוניסט - היו בילתי אפשריות לפני עשר שנים. אם ייתכנו היום - לעת עתה בצורה מוצנעת ולעיתים רחוקות בלבד - זה, בעיקר, הודות לפעילותו של איש אחד, צ'ארלי ביטון. שנימנה ב'1971 עם מנהיגיה הפחות כולטים של התנועה החדשה. כוכבי שמש, סעדיה מרציאנו, אדי מלכה, ראובן אברגיל, ופנתרים אחרים בלטו באותן שנים הרבה יותר מאשר צ'ארלי. אך נראה שביטון ניחן במנות גדולות יותר של התמדה, דבקות במטרה ונכונות ללמוד מהניסיון. תכונות אלו, בצירוף פיקחותו הפוליטית, הן שהפכו את צ'ארלי ביטון לפנתר השחור הראשון שניבחר לכנסת. הן גם משריינות לו את הכיסא הפארלאמנטארי לקאדנציה נוספת.

שני סוגי ביקורת

ב ארבע השנים האחרונות שימש ח"כ ביטון יעד למבול של התקפות וביקורת, הניתך עליו כימעט מכל עבר. פוליטיקאים מהימין ומימפלגת העבודה האשימו אותו בבגידה, וטענו ששוב אינו מייצג את הציבור שבשמו ניבחר. עיתונאים שרצו להמחיש את הרמה אליה, התדרדר הפארלאמנטאריזם הישראלי, לעגו ל"כנסת בה מכהנים פלאטו-שרון וצ'ארלי ביטון".

אך לצידן של התקפות גסות וחסרות שחר, מעין אלה, הושמעה נגדו - בעקר בחוגי השמאל - גם ביקורת אחרת, שקולה יותר ואולי גם מבוססת יותר. ארבע שנות כהונתו בכנסת, אמרו מבקרים מקרב מחנה השלום, בוובזו כימעט לחלוטין. במקום להקדיש זמן, משאבים ומאמצים לבניית תשתית אירגונית ורעיונית לתנועה המונית, ישב צ'ארלי בכנסת בחוסר מעש והסתפק בכותרות בעיתון בזכות תרגיל זה או אחר. תנועת הפנתרים השחורים, אמרו המבקרים, אינה קיימת בשטח.

צ'ארלי ביטון דוחה ביקורת זאת. הוא אף סכור שבשנים האחרונות חלה התפתחות חיובית בדרכה של תנועתו. לא, אין היא גדלה מבחינה מיספרית. אם להשוות את מיספר האנשים שהיו מוכנים לצאת להפגנה, בראשית שנות השיבעים, לאלה המזדהים כיום עם התנועה - כי אז, גם לדעתו של ביטון, חלה נסיגה. אך לא כך מודדים את התקדמותה של תנועה פוליטית. "התקדמות אין פירושה גידול מיספרי בלי ביסוס פוליטי", הוא אומר. "תנועה פוליטית מצליחה כאשר יש לה רעיון פוליטי מגובש וראייה ברורה של הנושאים". כאשר כוחנים לפי קניימיה אלה את מצבם של הפנתרים השחורים, סכור צ'ארלי, מצב התנועה כיום טוב יותר משהיה לפני שמונה או עשר שנים.

מהו הרעיון המגובש העומד בבסיסה של התנועה ואשר בזכותו ניתן להצדיק, לדעת צ'ארלי ביטון, את קיומה על המפה הפוליטית? "עוד בוועידת בארבע שבע שהתקיימה ב'1972 התקבלה החלטה בה ניקבע כי אנו מכירים בקיומו של העם הערבי הפלסטיני ובזכותו להגדרה עצמית", הוא מסביר. הכרה זו בקיומם של שני העמים, ובקשר הטבעי והבילתי ניתן להתרה שבין הסיכסוך עם העם השכן לבין הבעיות הכלכליות והחברתיות בישראל היא שהביאה להמצאת הסיסמה "התנחלויות על חשבון שכונות".

צ'ארלי ביטון מודה שהקבוצה שהתארגנה באופן פעיל מסביב לסיסמה זו - פרי דימונם של צ'ארלי ושל מזכירו לשעבר, מני כהן - אינה

ואם נחזור למישור הארצי, אני באמת חושב שהיו לנו הישגים בכמה מקומות שבכלל לא חשבנו עליהם.

לא יורקים בצלחת שממנה אוכלים

הכריכה כנסת סעדיה מרציאנו היה שותפו של צ'ארלי ביטון להליכה בכיבת-דרך לא קצרה, זרועת מוקשים וקשיים מכל המינים והסוגים. דרכיהם הפוליטיות שניפרדו ב-1977, הלכו והתרחקו עוד ועוד מזה שנה וחצי - מאז ניכנס מרציאנו לכנסת, בעיקבות התפטרותו של ח"כ של"י, מאיר פעיל. את פרישתו של מרציאנו משל"י, אחרי שמאבקו לכיבוד הסכם הרוטאציה הוכתר בהצלחה, מגדיר ביטון בתור "המעשה הנורא ביותר שיכול היה סעדיה לעשות".

בגידתו של סעדיה בחבריו בשל"י יכולה לחזור על עצמה בכל מיסגרת פוליטית בה יהיה מרציאנו שותף, מתרים צ'ארלי: "אם הוא עשה את זה פעם אחת - אין שום סיבה שלא יעשה זאת שוב".

לא, צ'ארלי ביטון לא נפגע אישית מעריקתו של סעדיה משורות מיפלגתה. הציבור הישראלי, הוא אומר, כבר למד לפחות דבר אחד: "להבדיל בינינו. לא ניתקלתי בתופעה שינסו להשוות אותי לסעדיה ולהגיד שאם הוא יכול היה לעשות דבר כזה אז גם אני מסוגל לכך".

צ'ארלי אינו מסוגל להפקיר את חבריו. אדרכא, אפילו אם הוא יחשוב שבחזית הדמוקרטית לשלום ולשיוויון נוצרו תנאים פוליטיים שאינם מאפשרים לו להמשיך ולתפקד, גם אז לא יבגוד במיטיביו וחבריו למיסגרת: "אני פשוט אתפטר מהכנסת ואלך הביתה. הציבור שלי לא אוהב בגידות. לא אוהב לראות אנשים אוכלים מצלחת ואחר-כך יורקים לתוכה".

במערכת הבחירות להסתדרות ניהל סעדיה מרציאנו - במיוחד במוסר-ארה - מסע-תעמולה נימרץ נגד צ'ארלי ביטון, תנועתו ורשימתו. "אנחנו קיבלנו החלטה במזכירות התנועה", אומר צ'ארלי, "שלא להגיב על ההתקפות שלו. אני יודע שהאנשים שהולכים עם סעדיה ירצו, בסופו של דבר, אחרי הבחירות, לחזור הביתה לפנתרים השחורים".

במהלך מערכת הבחירות לא פירסם צ'ארלי ביטון אף כרוז אחד נגד סעדיה מרציאנו. אבל אם שואלים אותו עליו - הוא עונה ללא היסוסים.

האם במשך כל שנות השותפות התנועתית הארוכה לא ידע צ'ארלי ביטון את מה שהוא יודע כיום על סעדיה מרציאנו? "ידעתי, בטח שידעתי. אבל אני אף פעם לא התחננתי איתו ולא הלכתי לגור איתו. אני רק עבדתי ביחד איתו על רעיון פוליטי מסוים, למרות שידעתי שבאיזשהו שלב הוא יעזוב, יפלט, ישבור. גם עכשיו הוא לא מצליח להסתדר עם החברים שלו; הוא יצר מצב של מנהל עבודה עם חמישה או שישה אנשים שמבצעים את ההוראות שלו, בלי מגמה, בלי כיוון פוליטי, בלי כלום. בשבילו אין סכנת פאשיזם במדינה, אין מערך שאינו שונה בכלום מהליכוד, אין רובינשטיין, אין מפד"ל, אין גאולה כהן, אין כלום. יש רק צ'ארלי ביטון שהוא קורא לו סוכן של ברית-המועצות, המגן על הפלישה לאפגאניסטאן. בחיים שלי לא דיברתי על אפגאניסטאן, לא בכנסת ולא בשום מקום אחר".

"אוהלים" בעיקבות הפנתרים?

ריב מושבע אחר של צ'ארלי ביטון בשנים האחרונות, ח"כ שמואל פלאטו-שרון, מנסה - גם הוא - להיבחר בשנית לכנסת, בסיועם של תושבי-השכונות. לשם כך הוא מתכוון להציב במקום השני ברשימתו את מיכאל פארן, נשיא תנועת האוהלים בירושלים. צ'ארלי סבור שפארן עובד עבור פלאטו כבר זמן רב, שנישטל בקרב האוהלים על-מנת למנוע את התפתחותם. "כבר שנתיים שפארן עובד בשביל פלאטו. אתה רוצה הוכחה? הוא נסע לאירופה ולארצות-הברית, יחד עם אביטל שצ'ראנסקי, על חשבוננו של פלאטו. אתה חושב שפלאטו סתם ישלם בשביל מישו נסיעה ובתי-מלון בכל אירופה?" לפחות בדבר אחד, כך ניראה, ירשו האוהלים את הפנתרים של ראשית שנות השיכעים: "הם עושים את אותן הטעויות שאנחנו עשינו, בזמננו. כמו שאנחנו טעינו בהתחלה ורצינו להיות תנועה לא-פוליטית שתעסוק בניקוי השכונה, או כצביעת בתים, כך גם הם עושים היום. כאשר תופסים את זה ומנסים לארגן איזושהי פעילות פוליטית - אז מייד כל העיתונות מתקיפה אותם והם מתקפלים. אנו מנסים להסביר להם את זה. אבל זה קשה, קשה מאוד".

החזית הדמוקרטית לשלום ולשיוויון - אליה הצטרפה תנועת הפנתרים השחורים בראשית 1977 - מורכבת משותף בכיר אחד, המיפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח), ומשותפים-זוטרים אחדים כגון ש"י, ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות, אק"י, ועד היוזמה הדרוזית וכו'. מבין כל השותפים הזוטרים, רק הפנתרים השחורים וועד ראשי המועצות קיבלו מקומות ריאליים ברשימת-המועמדים לכנסת. עם מותו של ח"כ חנא מואיו, הזכור לטוב, נותר צ'ארלי ביטון הנציג היחיד של מרכיביה הלא-קומוניסטיים של החזית. העיתונות היומית בישראל יצרה, לדעת ביטון, מצב בו קיומו של המרכיב הזה נעלם כימעט לחלוטין מעיני-הציבור:

"אנחנו התנועה הפוליטית היחידה שצריכה להיאבק גם על דיעותיה וגם על שמה. או שכותבים שאני חבר-כנסת מטעם רק"ח, או שמתעלמים לגמרי מקיומה של חזית. אותם עיתונאים שעושים את זה לא היו מעיזים לכתוב על מישו ממפ"ם שהוא ח"כ מטעם מיפלגת העבודה, או על מישו מלע"ם שהוא חבר-חירות". ביטון סבור כי ברוב המיקרים נעשה הדבר במכוון, כחלק ממאמץ אותו מפעיל המימסד על-מנת להביא לפרישתו מהחזית, או, לחלופין, לגרום לכך שהציבור יזהה אותו כחבר המיפ"לגה הקומוניסטית. צ'ארלי ביטון מסכים גם עם ההערכה שבמיקרה זה משחק המימסד לידיה של רק"ח. "נכון. רק"ח באמת נהנית מזה. אבל אני לא מוותר ומנצל כל הזדמנות להביע את העמדות העצמאיות של התנועה. בכנסת מחייבים אותי רק ששת העקרונות, עליהם הוקמה החזית".

בשישה עקרונות אלה לא ניכללת התייחסות כלשהי לברית-המועצות. ח"כ ביטון אומר שמעולם לא דיבר בכנסת על נושא כמו אפגאניסטאן. בנושא פולין הוא אף תומך במאבק של "סולידאריות" - בתנאי שיהיה משוכנע שהוא לא מכוון למיגור הסוציאליזם בפולין או לשרת אינטרסים של מדינות זרות. "אני מופתע לטובה מהיחס אלינו בחזית מצד האבא הגדול' שלה, המיפלגה הקומוניסטית. מתייחס אלינו כאל שותף מלא, שווה-זכויות, החופשי להביע את דיעותיו העצמאיות בכל נושא שאינו כלול בששת עקרונות החזית".

ויכוח עם אנשי-ש"י

כחות שביעות-רצון מהיחס לו זכו בחזית מגלים אנשי השמאל הסוציאליסטי הישראלי (ש"י). בגילוי-ידעת שפירסמו בגיליון האחרון של עיתונם, כותבים חברי-ש"י, בין השאר: "סיעת החזית בכנסת הפכה להיות, למעשה, עיקרה של החזית ואילו הנהלת החזית הפכה לגוף חסר חשיבות. בוודאי שהנהלת החזית לא ניהלה את פעולות החזית ולא הנחתה את סיעת החזית בכנסת כפי שצריך היה להיות. העיתון שאמור היה לשמש כלי-ביטוי חשוב לחזית לא ראה אור עד היום, בלי שיכור במקומו איזשהו תחליף... לא ניתן להתחמק מהמסקנה שגופים כהם רק"ח אינה דומיננטית (הכוונה לוועד נגד התנחלות בחברון-א.ד.). אינם לרוחה, גם אם הם משרתים מטרת שרק"ח תומכת בהן".

צ'ארלי ביטון סבור שדווקא בנושא הזה אין לש"י שום זכות לבקר את החזית. "הרבה פעמים, מאז 1977, ניסיתי ליצור איתם מגע כדי לשתף פעולה. אנו היינו מאוד מעוניינים בשיתוף-פעולה עם ש"י, כעבודה מאסיבית ביחד, אפילו בתיאום עמדות לפני ישיבות שונות. קיוויתי שהפנתרים השחורים וש"י יוכלו להיות, על פי הצורך, חומה שתעמוד במיקרה אחד מול עמדה של רק"ח, ובמיקרה אחר מול עמדה של מישו אחר. התווכחתי עם אנשי-רק"ח ושיכנעתי אותם לשתף נציג של ש"י בישיבות הנהלת הסיעה בכנסת. אולי הייתי קצת נאיבי, אבל אפילו הצעתי לאנשי (המשך בעמוד 23)

האם למד המערך?

(המשך מעמוד 3)

של ישראל הסתכם על פי נתוני הניו יורק טיימס ב-1,3 מיליארד דולאר בשנת 1980. בין לקוחות ישראל בתחום הנשק נימצא, על פי דיווחים של מקורות חרץ, את דרום-אפריקה הגזענית, ומיש-טרי דיכוי ועריצות נוסח צ'ילי, ארגנטינה ואל-סאלוואדור. אינני יודע אם אנו מייצאים נשק משום שאנו תאכזבי-בצע; אולם אני יודע כי מכירת הנשק התחילו בתקופת המערך. האם לדעתך גם בנושא הזה קודמים שיקולים כמו מאוזנות-ש-לומים - או שבהקשר זה אתה אומר: לעזאזל מאזן התשלומים, קודם הערכים?

רונו: אני חושב שאתה וקוראיך עושים טעות גדולה. יש עת לכל הפך. מדינת ישראל על סף אבדון טוטאלי; ומי שארבעים יום לפני הבחירות מגיש את כל אותם החשבונות למערך שאני הגשתי 13 שנה, ואם הוא מוצא היום את הזמן לעשות זאת - אז הוא מביא את בגין לעוד ארבע שנים. אני לא רוצה לנקות ולהעמיד את המערך כטלית שכולה תכלת. אבל יש עיתוי לכל דבר. גם לאחר ה-30 ביוני יש חיים ואפשר להגיש

חשבונות ולתבוע תביעות, ואפשר לדרוש גם ממני ומאחרים. היום, מי שבמקום להילחם בבגין מגיש את החשבון לפרס, לרבין, לגולדה ולאשכול, עושה טעות שהרבה אנשים עשו קודם.

במרחב: בוא נוריד מעט את לחץ הדם ונחזור לשאלה קצת פחות מרגשת. האם בכלכלה שלך תמשיך הבורסה לשחק את תפקיד שהיא ממלאת היום?

רונו: אני חושב שבכלכלה שאני מדבר עליה, הבורסה תתחיל לשחק תפקיד חשוב.

במרחב: הכיצד?

רונו: שאלה טובה. בארבע השנים הבאות צריכה הבורסה להפסיק להיות לאסיווגאס. זה מוביל לאובדן כסף של המשקיע הקטן. זה האחרון מוכר את החולצה והמכנסיים על-מנת להמר בבורסה, כפי שבעבר נהגו לעשות לגבי הטוטו או הפייס. הבורסה היא כיום מועדון הימורים ליגאלי, במדינת ישראל. אני סבור שיש מקום למוסד כזה שיהיה אינסטיטוציה ולא פרוסטי-טוציה. כלומר, יהיה זה מקום בו האיש שירצה לחסוך כסף לטווח ארוך יוכל להשקיע ולשמור על ערך כספו; הוא יקנה מניות ובעלות במשק גדל ומתפתח.

במרחב: המערך טוען כי מדיניות יורם ארידור הנוכחית היא כלכלת-בחירות שממשכנת את העתיד; וכי לאחר הבחירות נשלם את המחיר. מצד שני טוען המערך כי אם יעלה לשילטון לא יטיל על העם גזירות כלכליות אם כך, או שאין כיום מישכון העתיד או שהמערך מוליך את הבוחרים שולל. אחרת מאין יקח את הכסף?

רונו: מהצמיחה הכלכלית. תהייה צמיחה של שישה עד שיבעה אחוזים בשנה, והכסף יילקח מההכנסה הלאומית החדשה שתיווצר עקב הצמיחה. למדיניות זו תהייה תוצאות, כמה חודשים לאחר הבחירות; כמוכן - בתנאי שתבוצע מדיניות כלכלית אגרסיבית של הקמת מיפעלים חדשים ועידוד הייצור והעבודה.

במרחב: האם יש לך בשורה לאזרחי-ישראל הערבים, המצפים מזה 33 שנים למימוש הבטחות מגילת-העצמאות לשוויון-זכויות?

רונו: השאלה היא: האם למד המערך כי אזרחי-ישראל הערבים והיהודים שווים לא באורח פורמאלי, אלא באמת, גם אם הם לא משרתים בצבא. המיבחן יהיה בכחינת התיחסות השילטון לאזרחים הערבים. בשיחות שקיימתי עם אנשי מיפלגת-העבודה ראיתי סימנים לשינוי חיובי. החידה שנישארה - באיזו מידה יהיה הכוח ליישם זאת בפועל.

ביטון: כל הבמה אולם?

(המשך מעמוד 5)

שם"י, שבנאומים שלי בכנסת אני אזכיר את קיום אירגונים, ואצטט את עמדותיו, גם כאשר הן לא מקובלות עלי. לצערי כל זה לא הצליח. אני לא יודע אם זה בגלל עצלות שלהם או משום שפשוט לא רצו לעבוד איתנו. יכול גם להיות שהלק מאנשי-שם"י ניכנסו לייאוש מהמצב במדינה והחליטו להישאר בבית."

ייאוש זה אינו רק מנת חלקם של חברי-שם"י, אומר צ'ארלי ביטון. הוא מאפיין גם את שאר אירגוני השמאל. "מה שפעם היה ש"ח, מוקד, ואחרים", צ'ארלי אומר שבעוד שעל המדינה עובר תהליך של הקצנה ימנית-פאשיסטית - עובר על השמאל תהליך של התייאות והסתגרות: "בהתחלה הם הופכים לשמאל סאלוני שעוסק בוויכוחים פנימיים, ובסוף מסתגלים למימסד". הוא מקווה ששמאל זה יידע להתגבר על הקשיים, לדחוק ויכוחים אלה לתחתית סולם העדיפויות ולא להפקיר את הרחוב ואת השכונות לימין הפאשיסטי. אין ספק שהקערה נהפכה על פיה. השמאל הסאלוני, שבראשית שנות השיכעים ניסה להחדיר תודעה פוליטית לשרות הפנתרים, שומע היום הטפות-מורסר מפיו של ח"כ הפנתרים: צ'ארלי ביטון.

יטון תרם תרומה חיובית ומשמעותית לפארלאמנטאריזם הישראלי. הוא החדיר למליאת הכנסת ולוועדותיה סיגנון המשקף נכונה את הבעיות והמאויים של שכבות רחבות ביותר בחברה הישראלית: הנאום המפורסם עם הפנים אל הקיר, מיצרכי-המכולת שהוגשו לשר-האוצר באולם-המליאה, הזמנת מישפחות-אסירים לדיון בוועדת-הפנים על המצב בבתי-הסוהר - כל אלה אינם אלא דוגמאות אחדות לפעילותו הפארלאמנטארית היוצאת-דופן של צ'ארלי ביטון.

אנשי רק"ח, חבריו לסיעת חד"ש, לא תמיד רוו נחת מפעילות זאת. הם רגילים לעבודה מסוג אחר: הגשת שאילתות, העלאת הסתייגויות על כל סעיף וסעיף בכל הצעת-חוק, והתייחסות עניינית ורצינית לכל נושא המועלה במליאה. בישיבות סיעה סגורות הם גם הטיחו האשמה בפני צ'ארלי ביטון: "התרגילים שלך גוררים אחריהם הצרת זכויותיהן של הסיעות בכנסת, והניפגעים הכימעטי-חידים מכך הם חברי סיעת חד"ש". לדוגמא: הכנסת בני מישפחותיהם של האסירים לדיוני ועדת-הפנים גרמה להגבלת מיספר האורחים שכל חבר-כנסת רשאי לארח במישכון ח"כ חיים דרוקמן אירח לא מכבר כינוס של יותר משלושים איש. אבל לגבי חברי-הכנסת של חד"ש מקפידים הקפדה רבה.

צ'ארלי ביטון אומר שיש מן הצדק בטענתם של אנשי רק"ח כלפיהם בעינין זה: "מסיבה זאת אני חושב טוב-טוב לפני שאני מבצע את התרגילים האלה. אבל יחד עם זאת הסברתי לאנשי רק"ח שדברים אלה אינם שיגעונות פרטיים שלי. הם מבטאים את רצונה של התנועה, שהגיעה למסקנה שזו הדרך היחידה להביע את עמדתנו כך שהדברים יגיעו לציבור הרחב."

צ'ארלי ביטון אומר שהכנסת היא בסך-הכל עוד במה אחת, מעליה מנהלת תנועתו את מאבקה למען מטרותיה הפוליטיות והחברתיות. מקומו בכנסת העשירית מובטח. בימיה של הכנסת התשיעית נוצר לא פעם הרושם שהיא הפכה לבמה היחידה של תנועת הפנתרים השחורים. יש לקוות שבימי הכנסת העשירית יחזור הפארלאמנט להיות, עבור התנועה, בסך הכל, במה נוספת.

אריה ריין - עיתונאי עצמאי, עבד כחוקר מראיין וכתב עבור הטלוויזיה הישראלית, בשבועון הירושלמי "כל העיר", ועוד.